

FÖNSTERVISNING - frågor

Varför ska vi göra renoveringen?

För att...

- Förbättra husens ventilation. Idag är ventilationen i husen rubbad p g a den installerade undertrycksventilationen, det självdrag som fanns när husen byggdes är inte tillräckligt för att luften ska strömma på ett bra sätt.
- Få bort den tredje rutan som idag finns på södersidorna och är mycket sliten
- Förbättra vår energiförbrukning
- Utföra underhållsmålning

Utöver detta får vi även...

- En bättre eller likvärdig bullernivå*
- En trevligare boendemiljö

*Glasen vi valt kommer att dämpa låga frekvenser (trafikbuller, flygplan, ljud från industrier, mm) mer effektivt än våra befintliga glas, vid högfrekvent eller blandat ljud kommer ljudnivån att vara likvärdig.

Allmänt

1. *F: Kan man få egen färg på persienner?*

S: Nej. Nya persienner ingår i renoveringen, färgen på dessa kommer att vara vit. För att kunna ha mörkare färg på persienner så måste yttre glaset härdas i isolerglas p g a att det annars kan uppstå värmesprickor. Vi har valt att inte härda det yttre glaset p g a prisskillnaden. Eftersom de nya persiennerna bara är 16mm breda (mycket smalare än dagens som är ca 25mm), så finns inte denna modell som tvåfärgad.

2. *F: Vad kommer hända med eternitskivan på södersidan?*

S: Så länge vi inte rör skivan, så är det inte farligt att ha kvar den. Styrelsen har inte tagit något beslut än om/när/vad vi ska göra. Den kan komma att ingå i fönsterprojektet och då få en aluminiumplåtbeklädnad. Den kan istället komma att ingå i fasadprojektet då vi då också får tid att titta på flera olika alternativa lösningar.

3. *F: Kan man fixa till kopparplåten under fönsterpartiet på södersidan?*

S: Varje medlem får själv åtgärda detta om man vill.

4. *F: Är den nya ytterbågen på söder- och östsida helt i aluminium?*

S: Ja. Den inre bågen renoveras, med nya glas, persienner och målas, medan den yttre bågen blir helt nya med nya glas.

5. *F: Kan man fylla med trä eller liknande bakom plåten vid dörr och fönster på södersidan (för att underlätta montering av krok, mm)?*

S: Föreningen får be om att återkomma med svar på denna fråga.

6. *F: Varför inte sätta ett fast fönster på det stora fönstret i vardagsrummet?*

S: Samtliga fönster kommer att ha samma funktion efter renoveringen som före, eftersom vi vill behålla originalfunktionerna i husen.

7. *F: Vad är kulturglas och hur kommer det att användas hos oss?*

S: När husen byggdes i slutet av 1950-talet användes glas som valsats i våra fönster. För att behålla stilen på husens norr- och västsida, så kommer ytterglaset att bytas till kulturglas (glas som liknar de gamla glasen).

8. *F: Finns det någon risk för kondens mellan något av glasen?*

S: Det finns ingen risk för kondens mellan glasen i isolerglas, däremot kan det finnas en risk för kondens mellan glaset på ytterbåge och yttre glaset på isolerglas. Kondens mellan dessa glas skall det dock inte vara orsak till att det kan bli kondens mellan kan bero på att fönster är otätt vid tätninglisten eller

FÖNSTERVISNING - frågor

ventilation/luftflödet i bostaden (om det är övertryck). Beror det på otätt fönster så åtgärdas detta av Tumba då det skall vara tätt efter utfört arbete. Kondens kan uppkomma utvändigt på fönstret p g a väderfenomenen.

Genomförandet

9. *F: Vilka hus kommer att göras först/sist?*

S: Entreprenören kommer att börja i hus 5 och avsluta i hus 1. Tidigare har vi gått ut med information om att ordningen skulle vara tvärtom, vi ber er därför att notera detta.

10. *F: Hur mycket täcker Tumba inne i bostaden? Kommer det finnas täckplast tillgängligt?*

S: Innan arbetena startar i varje hus så täcker entreprenören golvytor fram till fönster, samt kring fönster. Entreprenören städar eget arbetsområde dagligen. Föreningen kommer inte att tillhandahålla täckplast, vi uppmanar däremot till privata initiativ, att man exempelvis går samman med grannen att införskaffa detta.

11. *F: Fönsterbrädan och elementet, kommer den täckas?*

S: Ja

12. *F: Inbrottsrisk vid montaget...?*

S: Den inre bågen plockas ned på morgonen, sedan återmonteras denna på eftermiddagen samma dag. Under tiden som innerbågen är borta för slipning och glasning så är det alltid någon från Tumba Glas i bostaden. Låsningen/stängningen sitter i innerbågen så det kommer gå att låsa fönstret så fort innerbågen sitter på plats. Paraplyer/väderskydd kommer att sitta uppe till dess att ytterbågar är återmonterade.

13. *F: Vilka försäkringar har Tumba Glas som gäller vid montaget (stöld, sabotage, mm)?*

S: Tumba är medlem i Glasbranchföreningen och har tillhörande försäkring som täcker det arbete de utför. Fullständiga försäkringsvillkor finns att läsa på <http://gbf.sakraaffinity.se> Vid mer detaljerad information, kontakta styrelsen.

Ekonomi

14. *F: Förklara ROT-avdraget...*

S: Enligt skatteverket är det enbart målningsarbetet i fönsterprojektet som är ROT-berättigat. Vid tidigare åtgärder inne i lägenheterna har vi tagit hjälp av vår inre reparationsfond för att kunna utnyttja ROT-avdraget. Vid fönsterrenoveringen kommer vi att ha en liknande lösning. För det arbete som utförs inne i lägenheten (måleriarbete, mm), så kommer Tumba Glas att fakturera den boende direkt, detta kommer i standardutförandet att ligga på ca 11 tkr inkl moms. Föreningen kommer sedan att göra en överföring från den inre till den yttre reparationsfonden, med samma belopp till samtliga lägenheter, för att täcka denna kostnad. Varje medlem får sedan göra ett anspråk från sin inre reparationsfond.

15. *F: Finns det möjlighet att göra en egen (kontant)insats till föreningen?*

S: Nej. Styrelsen anser att detta skapar en stor del administrativt arbete jämfört med hur mycket man skulle "vinna" på att göra detta. Vi kommer att ha ett förmånligt lån från banken för att kunna genomföra renoveringen, räntan kommer till en början att ligga bunden på ca 1,80% (5 år). Skulle man som medlem önska att vi tar upp frågan, ber vi er göra en motion med konkreta förslag till årsstämman.

16. *F: Hur mycket kommer avgiften att höjas?*

S: Vi vill se hur renoveringen påverkar våra energikostnader innan vi gör någon avgiftshöjning p g a renoveringen. Förhoppningen är att de nya fönstren kommer isolera på ett mer effektivt sätt än våra befintliga fönster, vilket i sin tur sänker våra energikostnader – som idag är vår absolut största kostnad.

Måleriarbeten

17. *F: Målas det gamla fönsterblecket under det nya på södersidan?*

S: Efter helgens visning har vi fått en del synpunkter och förslag gällande den större modellen av

FÖNSTERVISNING - frågor

fönsterbleck som var tänkt till fönstren på husens söder- och östsidor. Enligt plåtleverantören så kan/bör det gamla fönsterblecket inte tas bort då de ligger inne i den befintliga fönsterkarmen. Men vi har bett om en ny smäckrare plåt än den breda vi visat, så vi hoppas kunna hitta en bättre lösning till entreprenaden.

18. *F: Vilken färg kommer det att bli på fönstren?*

S: Färgen på insidan och utsidan är som standard S0502-Y, egen färg inne får tillhandahållas av den boende och måste finnas på plats när arbetet ska påbörjas.

19. *F: Målas snittytorna på aluminiumet?*

S: Nej, det är standardleverans på denna produkt. Det finns ingen anledning att måla annat än estetisk, och eftersom detta i sådana fall skulle bli ett handarbete för varje fönsterparti, så riskerar vi att den handmålade strukturen inte blir bra tillsammans med allt annat som pulverlackas i fabrik.

20. *F: Våra fönster är nymålade på insidan, behöver vi ändå måla om insidan? Om inte, vad händer med denna kostnad?*

S: Tumba kommer att fräsa glasfalsen i bågarna, samt montera nya persienner så målning blir obligatorisk.

21. *F: Vad kostar målningen av nischerna?*

S: Tumba håller på att ta fram en prislista för detta, och siktar på att ha den klar i vecka 8. Vi ber därför om att få återkomma i frågan lite längre fram.

22. *F: Vad händer om Tumba målar på fasaden? Fota allt innan?*

S: Gammal färg på fasader besiktigas innan entreprenadstart tillsammans med föreningen.

Ventilation

23. *F: Vilka fönster kommer ha spaltventiler?*

S: Från början har det varit planerat att sätta spaltventiler i alla fönster förutom i kök, badrum samt mindre gavelfönster. Vi kommer dock att ta hjälp av en ventilationskonsult som kommer att beräkna hur många vi behöver för att vara på den säkra sidan.

24. *F: Varför inte spaltventiler i kök?*

S: Om köksfläkten och ventiler sitter i närheten av varandra riskerar du att tilluften tar en genväg till fläkten, medan matoset drar in till angränsande rum.

25. *F: Sätts ventilerna samtidigt?*

S: Ja, spaltventilerna monteras samtidigt som fönstren renoveras.

26. *F: Kommer det vara lika varmt inomhus på sommaren?*

S: Eftersom de nya glasen isolerar bättre än våra befintliga, så kommer de att hålla ute kylan bättre på vintern och hålla ute värmen bättre på sommaren, så det kommer att bli ett jämnare inomhusklimat.

FÖNSTERVISNING - frågor

Lås och handtag

27. *F: Lås på handtaget, hur kommer det fungera?*

S: Detta kommer fungera på samma sätt som det gör idag. Funktionerna kommer inte att ändras.

28. *F: Varför inte låsbart handtag på utsidan?*

S: Då vi har en kopplad konstruktion på fönsterdörrarna så är det inte lämpligt med ett handtag på utsidan då spanjoletten sitter i innerbågen vilket betyder att handtagssprinten måste löpa genom ytterbåge till innerbåge, då blir det problem när fönster skall delas vid fönsterputsning. Då måste handtag skruvas loss vid varje putstillfälle.

29. *F: Vi har lås på våra fönster och dörr idag, kommer de att finnas kvar efter?*

S: Ja, Tumba kommer att renovera fönstren, montera bort och sedan montera tillbaka befintliga handtag och lås. Om man har lås idag, så finns låsen kvar efter.

30. *F: Förslag på nytt handtag med lås till terrassdörren.*

S: Vi kommer att lägga upp en länk på föreningens hemsida (www.surkullan.se) med förslag på detta inom kort.

31. *F: Kan man låta Tumba installera egna nya handtag?*

S: På styrelsens senaste möte beslöts vi att varje medlem får sköta detta själv innan entreprenaden startar.

32. *F: Förklara hur man öppnar mellan fönstren för att putsa.*

S: På norr- och västsidan kommer det fungera som idag, via skruv på utsidan. På syd- och östsidan kommer det bli en ny hake mellan ytter- och innerbåge.

33. *F: Skruvarna till handtagen på insidan: Byts dessa ut eller behåller man de gamla fina 50-talskruvarna?*

S: Gamla skruvar som fungerar kommer att behållas, är det något som inte fungerar eller går sönder, så kommer dessa att ersättas med nya.

Ljud och buller

34. *F: Redovisa ljudmätningen, hur har ni gjort ljudmätningarna?*

S: Styrelsen har utfört en ljudmätning för att se hur ljudet påverkas före och efter renoveringen. Mätningarna är gjorda i vardagsrummet där provinstallationen gjorts, samt i ytterligare tre lägenheter där det ännu inte gjorts någon åtgärd. Vi har sedan spelat upp ljud med hög-, låg- och blandfrekvens på utsidan av fönstret, och mätt ljudnivån på insidan. Mätningen har gjorts på samma ställe varje gång, den uppspelade ljudnivån ute har varit densamma. Resultatet av mätningarna visar en väsentlig förbättring vid lågfrekvent ljud.

35. *F: Vad är en ljudlamell?*

S: Det är två eller flera glas som är ihop laminerade med en Pvb folie mellan glaset, varje folie är 0,38mm tjock på det glaset som är offererat så är det 2ggr folie dvs. 0,76mm. Sedan kan man lägga till fler folier för bättre ljudreduktion samt att glaset blir mycket svårforcerat vid eventuellt inbrottsförsök.

36. *F: Ger bullerventilen samma luftinsläpp?*

S: Båda ligger på ca 6-7 l/s sedan beror det på hur mycket luft som tas ut.

37. *F: Hur mycket extra kostar den bullerdämpande ventilen? Är denna ROT-berättigad?*

S: På styrelsens senaste möte beslöts att föreningen kommer att bekosta samtliga bullerdämpande ventiler som installeras. Detta omfattas inte av ROT-avdraget.

38. *F: Vilka garantier av buller ger Tumba?*

S: Buller är väldigt diffust, så att lämna garantier på oförändrat buller i vissa register kan de inte göra.

FÖNSTERVISNING - frågor

Däremot har föreningen valt den bästa typ av fönster vad gäller både bullerdämpning och värmeisolering, utifrån de krav vi har på resten av montaget.

39. *F: Vad händer om man går upp till 5 mm float isolerglas på ytterglaset söder- och östsidorna (isolering-samt ljudmässigt)?*

S: Det är inte möjligt att gå upp i storlek på floatglaset, den befintliga bågen är maxad utifrån sina förutsättningar. Se även föregående fråga.

40. *F: Om man skulle välja att lägga till den bullerdämpande ventilen, kan man ta bort bullerdämpningsenheten i efterhand, och bara använda en vanlig spaltventil?*

S: Ja, det är möjligt.

Vi hoppas att vi fått med alla frågor som ställdes, men är det något mer ni undrar över så går det bra att skicka ett mail till styrelsen på vår mailadress: styrelsen@surkullan.se eller lägga en lapp i föreningens postlåda med din fråga.